

*Захарова Н.Ю.,
к.е.н., доцент кафедри управління та адміністрування
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь*

*Альохіна А.О.,
студентка 3 курсу спеціальності «Менеджмент»
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь*

ОЦІНКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МІСТ УКРАЇНИ

Стимулювання лідерства місцевої влади у забезпеченні сприятливих умов для розвитку бізнесу набуває особливої в умовах сьогодення, оскільки в результаті децентралізації вплив місцевої влади на економічний розвиток територій постійно зростає. Для цього використовуються різні засоби виявлення кращих практик та досвіду органів управління. Індекс конкурентоспроможності міст є саме таким засобом стимулювання лідерства місцевої влади, що перевірений міжнародним досвідом. Цей індекс не тільки статистичний показник, а й аналітичний інструмент оцінки реалізації економічної політики в місті. Його застосування спрямовано на сприяння посиленню конкуренції між містами в процесі створення сприятливого бізнес-клімату. Індекс конкурентоспроможності міст (ІКМ) засновано на методології складання індексів економічного врядування, розробленій AsiaFoundation, і вперше впроваджено у В'єтнамі у 2005 році. Надалі ця методологія застосовувалася в різних країнах, зокрема в Бангладеш, Індонезії, Камбоджі, Косові, Малайзії, Монголії, М'янмі, Сальвадорі, Шрі-Ланці та на Філіппінах. При застосуванні методологію було адаптовано відповідно до кожної окремої країни. В Україні аналіз проведено Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Програми «Конкурентоспроможна економіка України» та ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій».

ІКМ - це агрегований індикатор, що складається з 10-ти компонентів урядування (субіндексів) для оцінки конкурентоспроможності міст: започаткування бізнесу; доступ до публічного майна; прозорість та відкритість даних; вартість дотримання законодавства; податки та збори; неформальні платежі та корупція; безпека ведення бізнесу; лідерство міської влади; ресурси для розвитку; підтримка інновацій.

ІКМ-2021 представлено в двох вимірах:

- ІКМ-2021, який оцінює результати 45 найбільших міст України;
- ІКМ Обласні Центри – 2021, який побудовано для 24 міст (адміністративних центрів областей).

Національний ІКМ - Обласні центри за 2021 рік становить 54,68 бала, що на 0,04 бала менше ніж у попередньому періоді. При цьому, жоден з компонентів не зміг отримати більше 7 балів (мінімальний результат, який може свідчити про успіх в компоненті). Найвищезначення цього року – 6,31 бала має складова «Безпека ведення бізнесу», найменшу – «Підтримка інновацій» - 4,48 бали. Відзначимо, що компонент «Безпека ведення бізнесу» має не лише найвищезначення цього року, а й продемонстрував найкращу позитивну динаміку порівняно до попереднього періоду.

Усього до групи з високим ІКМ-ОЦ - 2021 увійшли 6 міст, які за сумою всіх компонентів отримали найвищі оцінки: Хмельницький, Тернопіль, Івано-Франківськ, Львів, Вінниця та Чернігів. До групи міст із низьким значенням ІКМ-ОЦ-2021 входять Дніпро, Миколаїв, Запоріжжя, Черкаси, Полтава та Одеса. Вказані міста продемонстрували негативні результати в більшості компонентів дослідження. Зокрема Одеса, яка на останній сходінці ІКМ, посіла також останню сходінку в компоненті «Безпека ведення бізнесу». На основі ранжування результатів ІКМ 45-ти найбільших українських міст перше місце в рейтингу ІКМ посіло місто Хмельницький, значення ІКМ - 2021 дорівнює 67,65 бала. Таким чином, Хмельницький є лідером ІКМ - 2021 як серед 24-х адміністративних центрів регіонів, так і серед 45-ти найбільших міст України.

Характеризуючи необхідність проведення відповідних досліджень слід відзначити, що ІКМ допоможе бізнесу краще зрозуміти і надати пропозиції щодо покращення бізнес-середовища в місті. Цей показник забезпечить представлення бачення місцевого бізнесу щодо політики розвитку підприємництва. Для інвесторів він може стати ключовою умовою для прийняття рішень щодо доцільності інвестицій у містах, що беруть участь в його визначенні.

Міській владі ІКМ дозволить ідентифікувати кращі практики та відмінності у бізнес-кліматі міст, виявити «слабкі місця» та можливості для покращення. ІКМ може стати інструментом діалогу між містами та Урядом України, сприятиме покращенню бізнес-клімату та поширенню кращих регуляторних практик на місцевому та національному рівнях тощо.